

PREFAȚĂ

Fondul arhivistic *Comisia Centrală de Verificare a Membrilor de Partid* a făcut parte din Arhiva Istorică a Partidului Comunist Român, de unde a fost preluat, la scurtă vreme după Revoluția din 1989, de către Ministerul Apărării Naționale și păstrat vreme de câțiva ani, la Arhivele Militare de la Pitești. De la această instituție fondul menționat a fost preluat în 1995 de către Arhivele Naționale dar a intrat fizic în custodia Serviciului Arhive Contemporane din cadrul Direcției Arhivelor Naționale Istorice Centrale abia la sfârșitul anului 2000.

Fondul conține un număr de 111 unități arhivistice create în perioada 1948 – 1950 dintre care 105 au fost inventariate de creator, probabil în anii `70 atunci când au fost definitivitate inventarele arhivistice pentru mai multe fonduri și colecții deținute de Arhiva Istorică a P.C.R. De asemenea, cele 111 u.a. au fost microfilmate, putând fi cercetate la Arhivele Naționale sub formă de microfilm.

Prezentul inventar îl completează pe cel de la creator și conține un număr de 6 dosare inventariate la Arhivele Naționale, nemicrofilmate. În acest moment fondul este inventariat integral putând fi cercetat în totalitate, cu singura mențiune că, pentru unitățile arhivistice de la cotele 106 – 111, nu vor fi cercetate microfilme, ci dosare.

Comisia Centrală de Verificare a Membrilor de Partid a avut un rol deosebit de important pentru perioada imediat următoare preluării puterii totale de către Partidul Comunist Român. În perioada 1945-1947 partidul comunist, care la 23 august 1944 număra circa 1.000 de membri, a adoptat o politică de deschidere a rândurilor sale. Scopul era construirea unei baze politice. Astfel, până în octombrie 1944, PCR a atins un număr 5.000-6.000 de membri. În februarie 1945, partidul avea 15.000 de membri, pentru ca până pe 23 aprilie 1945 numărul lor să ajungă la 42.653.

În timpul campaniei de verificare a membrilor de partid, care a avut loc între 1948 și 1950, au fost eliminate din partidul comunist circa 190.000 de „elemente exploatare și ostile” (cifra care reprezenta aproximativ 20% din totalul membrilor). Faptul s-a petrecut oficial în timpul Plenarei din 23-24 ianuarie 1950. Comunicatul oficial al ședinței plenarei și revista Cominformului care apărea la București, „Pentru pace trainică, pentru democrație populară”, au indicat că în politica de recrutare a membrilor din perioada 1945-1946 se petrecuseră erori. Responsabili cu politica de cadre, numită în limbaj marxist-leninist „edificarea partidului”, fuseseră în perioada 1945-1946 Ana Pauker și Miron Constantinescu.

Concomitent, au avut loc epurări masive în Comitetul Democratic Evreiesc și în Comitetul Maghiar (organizații ale partidului care aveau misiunea de a comuniza comunitățile etnice corespondente).

Epurările au ca efect subminarea pozițiilor politice din partid ale grupului de lideri care în perioada războiului fuseseră în URSS, numit „moscovit” și au deschis drumul spre epurarea grupului format din Ana Pauker, Vasile Luca și Teohari Georgescu și apropiații acestora, începând cu ședința Biroului Politic din 19 februarie 1952 și culminând cu Plenara din 26-27 mai 1952, când cei trei au fost acuzați de „deviaționism” și „împăciuatorism”, fiind demși din toate funcțiile din aparatul de partid și de stat.

**Inspector superior
Marius – Claudiu DINCĂ**

Nr. de inv.	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
0	1	2	3	4	5
106		<p style="text-align: center;">Fondul 2</p> <p style="text-align: center;">Comisia Centrală de Verificare a Membrilor de Partid 1948-1950 (completare)</p> <p>Proiecte pentru organizarea acțiunii de verificare a membrilor de partid, de propuneri pentru componența comisiilor județene, model de chestionar, împărțirea funcțiilor pe 3 categorii și proces-verbal al Comisiei Centrale de Verificare din 1.X.1948. <i>Originale.</i></p>	1948	35	
107		Instrucțiuni și circulare ale Comisiei Centrale de Verificare a membrilor de partid. <i>Originale.</i>	1949	58	
108		Stenograme ale ședințelor de instructaj cu președinții Comisiilor de Verificare județene însoțite de (expuneri, situații, teze). <i>Originale.</i>	1949	308	
109		Rapoarte și situații statistice ale Comisiei Centrale de Verificare asupra acțiunii de verificare a membrilor de partid. <i>Originale.</i>	1949	260	
110		Note informative și situații statistice privind aspecte din activitatea Comisiei Centrale de Verificare a membrilor de partid. <i>Originale.</i>	1949	163	
111		Rapoarte, adrese, note și situații care se referă la rezultatele acțiunii de verificare a membrilor de partid și unele anchete făcute de instructori ai Comisiei Centrale de Verificare. <i>Originale.</i>	1950	161	